

Brusel 10. května 2019
(OR. en)

7672/2/19
REV 2

AGRI 159
ENV 313
CLIMA 84
ONU 31

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Rada
Č. dok. Komise:	15011/18
Předmět:	Čistá planeta pro všechny: Evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky – zemědělské aspekty – <i>výměna názorů</i>

1. Dne 28. listopadu 2018 přijala Komise sdělení nazvané „Čistá planeta pro všechny: Evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky“.
2. Dne 19. prosince 2018 bylo sdělení předloženo Radě pro energetiku a dne 20. prosince 2018 Radě pro životní prostředí. Uskutečnily se tyto politické rozpravy: dne 18. února 2019 v Radě pro konkurenceschopnost, dne 4. března 2019 v Radě pro energetiku a dne 5. března 2019 v Radě pro životní prostředí. Evropská rada o změně klimatu jednala na zasedání ve dnech 21. a 22. března 2019.¹

¹ Dokument 1/19.

3. Uvedené sdělení a příloženou hloubkovou analýzu projednává od ledna 2019 Pracovní skupina pro životní prostředí. Delegáti z Pracovní skupiny pro horizontální zemědělské otázky (reforma SZP) byli přizváni k účasti na zasedání Pracovní skupiny pro životní prostředí konaném dne 5. února 2019, na němž Komise představila aspekty sdělení a hloubkové analýzy související se zemědělstvím.
 4. Předsednictví má v úmyslu uspořádat ve všech příslušných složeních Rady rozpravy o přínosu jednotlivých oblastí politiky k celkové vizi.
 5. S cílem nasměrovat ministerskou výměnu názorů, která se uskuteční v rámci Rady pro zemědělství a rybolov dne 14. května 2019, připravilo předsednictví podkladový dokument a otázku uvedenou v příloze této poznámky.
-

**Čistá planeta pro všechny: dlouhodobá strategická vize klimaticky neutrální ekonomiky –
zemědělské aspekty**

Dokument předsednictví a otázky pro ministry

1. Zemědělství může hrát důležitou úlohu v procesu přechodu EU na hospodářství, které je neutrální z hlediska emisí skleníkových plynů. Ve sdělení je uznána zásadní úloha zemědělství, neboť je odpovědné za zhruba 10 % emisí skleníkových plynů EU. Zemědělství spolu s lesnictvím jsou rovněž důležité z hlediska propadu uhlíku. Evropská rada došla v říjnu 2014 k závěru, že je třeba uznat četné cíle odvětví zemědělství a využívání půdy skýtající nižší potenciál pro zmírňování změny klimatu, jakož i nutnost zajistit soudržnost cílů EU v oblastech zabezpečení potravin a změny klimatu. Současná společná zemědělská politika (SZP) již k plnění cílů v oblasti klimatu přispívá a návrhy týkající se budoucí SZP si v tomto ohledu vytyčily ještě vyšší ambice. Přechod ke klimaticky neutrálnímu hospodářství předpokládá transformace v odvětví zemědělství, které EU umožní zaručit zabezpečení potravin a zároveň přispějí k dosažení cílů v oblasti klimatu.
2. EU vždy stála v čele snah o řešení příčin změny klimatu a stále hledá možnosti koordinované reakce na globální úrovni v rámci Pařížské dohody. Evropská rada za tímto účelem v červnu roku 2017 znovu důrazně potvrdila odhodlání EU a jejích členských států plnit cíle Pařížské dohody a dne 22. března 2018 vyzvala Evropskou komisi, aby do prvního čtvrtletí roku 2019 v souladu s Pařížskou dohodou a s ohledem na vnitrostátní plány předložila návrh dlouhodobé strategie EU v oblasti snižování emisí skleníkových plynů.

3. Dne 28. listopadu 2018 přijala Komise sdělení nazvané „Čistá planeta pro všechny: Evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky“². Ve sdělení je představena vize, jakým způsobem by EU v dlouhodobém horizontu mohla přispívat k plnění cílů Pařížské dohody. Cílem sdělení bylo zahájit rozsáhlou rozpravu o tom, jak by se měla Evropa připravit na období do roku 2050, do níž by se zapojily evropské orgány s rozhodovací pravomocí i občané.

Na tomto základě by měla být EU do roku 2020 s to přijmout a předložit dlouhodobou strategii k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu (UNFCCC), jak se požaduje v Pařížské dohodě.

4. Ve sdělení je zdůrazněno, že pro dosažení přechodu na nulové čisté emise skleníkových plynů je zapotřebí transformace ve všech hospodářských odvětvích, včetně zemědělství. Podle tohoto dokumentu by přechod měl být sociálně spravedlivý pro občany i regiony, posílit udržitelný růst a zajistit pracovní místa.
5. Ve sdělení se stanoví osm scénářů, podle nichž by EU dosáhla do roku 2050 snížení emisí skleníkových plynů v rozmezí od 80% snížení (ve srovnání s rokem 1990) až po nulové čisté emise skleníkových plynů. Zdůrazňuje se v něm, že zemědělství a lesnictví jsou výjimečná odvětví, neboť mohou CO₂ z atmosféry také odstraňovat. V současnosti je touto cestou každoročně z atmosféry odčerpáno značné množství CO₂ představující čistý propad v EU přibližně 300 milionů tun CO₂. Ani to však nestačí, aby se tím kompenzovaly zbývající emise bez dalších opatření k posílení úlohy naší půdy. Proto je třeba dále zkoumat možnosti, jak lze biomasu dodávat udržitelným způsobem, aby byl zároveň posilován přírodní propad uhlíku, nebo v kombinaci se zachycováním a ukládáním uhlíku, přičemž obě tyto varianty mohou vést k vyšším negativním emisím. Podle sdělení bude dosažení nulových čistých emisí skleníkových plynů vyžadovat maximalizaci potenciálu technologických možností a možností oběhového hospodářství, rozsáhlé využití přírodních propadů uhlíku prostřednictvím využití půdy, mimo jiné v zemědělství a lesnictví.

² Dokument 15011/18.

6. Ve sdělení je popsáno sedm hlavních prvků, z nichž jeden je se zemědělstvím propojen příměji než ostatní, a to plným využitím biohospodářství a vytvořením nepostradatelných propadů uhlíku. V souvislosti s tímto hlavním prvkem se poukazuje na skutečnost, že vzhledem k rostoucímu počtu obyvatel budou zemědělství a lesnictví EU muset poskytovat dostatek potravin, krmiv a vláken. Emise jiných skleníkových plynů než CO₂ ze zemědělské produkce lze snižovat díky účinným a udržitelným produkčním metodám. Základem precizního zemědělství jsou digitalizace a inteligentní technologie. Stále důležitější úlohu hrají inovace, které pomáhají zvyšovat produktivitu. Zásoby uhlíku v zemědělské půdě je možno zvýšit například prostřednictvím bezorebného zpracování půdy a použití půdopokryvných plodin. Zásadní význam má zachování a další zlepšování přírodního propadu uhlíku v lesních porostech, v půdě a na zemědělské půdě.

Další hlavní prvek, konkurenceschopný průmysl EU a oběhové hospodářství jako klíčový předpoklad snížení emisí skleníkových plynů, souvisí s účinným využíváním surovin a biomasy.

7. V rámci dlouhodobé vize navrhuje Komise podpůrný rámec, který by stimuloval dlouhodobou transformaci. Součástí tohoto rámce tvoří mimo jiné výzkum, inovace a investice. Pokud jde o ekonomické a sociální dopady, zdůrazňuje se zde, že bude kupříkladu třeba udržet dostatečně kvalifikovanou pracovní sílu ve venkovských oblastech, které se potýkají s úbytkem venkovského obyvatelstva, aby bylo možno dostát rostoucí a měnící se poptávce v odvětvích zemědělství a lesnictví.
8. Komise ve své vizi stanoví několik hlavních priorit, které by měly být při přechodu na klimaticky neutrální Evropu vodítkem. Jednou z těchto priorit je podpora udržitelného biohospodářství, diverzifikace zemědělství, živočišné výroby, akvakultury a lesnictví, další zvýšení produktivity při současném přizpůsobení se samotné změně klimatu, zachování a obnova ekosystémů a zajištění udržitelného využívání přírodních ploch a vodních a mořských zdrojů a hospodaření s nimi.

9. Sdělení vyzývá všechny evropské a vnitrostátní politické aktéry, jakož i subjekty soukromého sektoru a evropské občany, aby se aktivně zapojili do rozpravy a stanovení opatření s cílem vytvořit konkurenceschopné a nízkouhlíkové hospodářství, přičemž je třeba zohlednit jak výzvy, tak i příležitosti.
10. Mnohostranná a interdisciplinární vize prezentovaná ve sdělení vyžaduje koordinovanou činnost v široké škále odvětví, z nichž největší váhu má vedle energetiky a dopravy zemědělství.
11. Sdělení obsahuje výzvu, aby Rada ve všech příslušných složeních vedla rozsáhlé politické rozpravy o příspěvku příslušných oblastí politiky k celkové dlouhodobé vizi přechodu EU na konkurenceschopnou a klimaticky neutrální ekonomiku. Ministři zemědělství se v této souvislosti vyzývají, aby projednali klíčové prvky sdělení, které se týkají zemědělství.
12. Výměna názorů v Radě pro zemědělství a rybolov by měla poskytnout základ pro klíčové strategické směry a pomoci prozkoumat vizi členských států pro období do roku 2050 na základě cílů dohodnutých pro období do roku 2030.

Otázka

Domnívají se ministři, že sdělení Komise „Čistá planeta pro všechny“ určuje správný směr dlouhodobého příspěvku EU k dosažení cílů Pařížské dohody, pokud jde o odvětví zemědělství a lesnictví? Jaká opatření v rámci zemědělské politiky na vnitrostátní a unijní úrovni považují ministři v tomto ohledu za nejnaléhavější?
